

Előfizetési díj:

Egész évre	4 kor. 80 fill.
Fél évre	2 „ 40 „
Negyed évre	1 „ 20 „

Megjelenik minden hó 1. és 15-én.

Egyes szám ára **20** fillér.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

VII., Csömöri-út 28. szám,

ahova mindennemű küldemény intézendő.

Telefon 57-23.**Munkástársak!**

A műhelyfőnökök összeesküvése folytán ránszakadt brutális üldöztetés és elnyomatás meg ne félemlítsen senkit, de meggondolatlanságra se ragadjon senkit.

Mozgalmunk nemes forrásokból fakadt és nemes célokat követ.

A jog és igazság mellettünk van. Elnyomóink jogfosztást és igazságtalanságot követnek el rajtunk.

Követeléseink mellett kitartunk, mert át vagyunk teljesen hatva attól a meggyőződéstől, hogy helyzetünk elviselhetetlen és jussunk van helyzetünk javítására törekedni.

Az üldöztetés korszakán keresztül kell esnünk. Ez a tűzpróbája a szervezkedésünknek.

Szilárdan tartsatok ki a kibontott zászló mellett, de óvakodjatok minden meggondolatlanságtól. Nyugalom és hidegvér! — ez legyen jelszavunk.

Velünk az igazság, mienk a jövő!

Testvéri szeretettel

az országos szervező-bizottság.

Bucsuztató.

Halottunk van, bucsuztassuk el kellő kegyelettel: *Ludvigh Gyula január 3-án beadta lemondását az államvasutak elnökgazgatói állásáról.*

Hivatalosan azt mondják, azért vált meg diszes és jövedelmező tisztségétől, mert a parlamentbe vágyik és e célból szülővárosában, Késmárkon jelöltséget vállalt. Beavatottak tudni vélik, hogy a közte és Hieronymi kereskedelmi miniszter között a küszöbön álló decentralizáció dorgában beállott nézeteltérés késztette a távozásra. Nagy ur, korlátlan hatalmu kényur volt Ludvigh Gyula és sehogyse akart beletrödni abba, hogy körülnyírbálják hatalmát.

Tényleg azonban úgy áll a dolog, hogy Ludvigh lemondása tulajdoképpen *bukás*. A tavalyi vasutas-sztrájk, amely annyi sajnálatos áldozatot követelt meg, egy örvendetes áldozatot is szed. Ez

a nagyszabásu harc a Ludvigh-rendszer csődjét jelentette és a bukott rendszer után a rendszer megteremtőjének és támogatójának is le kell lépni magas polczáról.

Ludvigh tehát megy és vele mennek *Banovits, Schöber, Marx és Stetina* igazgatók.

A távozó elnökgazgató lemondásának a hírét a megkönnyebbülés sóhajával fogadja az egész nagy vasutas-testület. Ez az ember több mint másfélévtizedes uralmával pompásan értette a módját annak, hogy keserűséget és gyűlöletet vessen, és vihart arasson.

Szellemének egy képessége, lelkének egy érzése sem tette hivatottá arra a felelősségteljes állásra, amelyet viselt. Atyja a 48-as szabadságharc neves publicistája és harczosa volt. A halálos ítélet elől külföldre menekült és ott nevelkedett a fia is, aki az 1867-es alkotmányos korszak kezdetén tért vissza hazájába, hogy itt gyorsan haladjon előre a hivatalok lajtorjáján.

A halálraitelt lázadó fia tüntető lojalitást tanusított az uralkodó személye iránt s ez megszerezte neki a legmagasabb kegyet, mely azután emelte magasra és mind magasabbra. Így jutott a jól díjazott és nagyhatalmu államvasuti elnökgazgatói állásba, amelyet úgy töltött be, mint a muszka cár a birodalma fölötti uralmat. A Máv. muszkaczarja volt.

Az államvasutak hálózatának fejlődésével óriási feladatok hárultak rá, amelyeknek semmi tekintetben sem tudott és talán nem is akart megfelelni.

Az utóbbi években az államvasutak és a kezelésében levő magánvasutak hálózata meghaladta a 14000 kilométert, amely 55 millió embert és száz milliókat érő teherárut szállított. A befektetett tőkéje ennek a vasuti hálózatnak 2287 millióra rug immár, 80000 ember szolgálja a vasut ügyeit és költségvetése az utolsó évben megközelíti a 400 milliót. És ennek a hatalmas vállalatnak az élén állott évek hosszú során át egy ember, akinek a leg-

csekélyebb szociálpolitikai tudása, a legparányibb közgazdasági érzése nem volt. Aki magasabb szempontot nem ismert, messzebb kiható tervet soha sem alkotott. Aki egész életében nem volt egyéb, mint sima udvaronc fölfelé és dőlyfös, gögös zsarnok lefelé.

Egyetlen érdeme az volt, hogy kitűnő tarokkpartnere volt a legmagasabb uraknak és szalónkocsikkal ajándékozta meg az excellenciás pajtásokat. Egyébként pedig vigan élt, sokat vadászott — óh azok a hirhedt vadászatok! Ha érzékünk volna a bibliai szentenciák iránt, azt kellene mondanunk: mindent meg kell neki bocsátani, mert — sokat szeretett. Igaz, hogy nagyobbbrészt a tőle függő helyzetben levő kezelőnőket.

Hivatali működésének az ország hasznát nem látta, a vasuti alkalmazottak és tisztviselők nagy tábora pedig a legnagyobb keserűséggel gondolhat csak vissza az ő uralmára. Csalafintasággal, fufanggal és erőszakkal utját állta folyton a vasutasok helyzete javításának és hogy a tavaszi vasutas-sztrájk kikerülhetetlenné lett, az legnagyobbbrészt az ő büne. Az az ítélet, amit gróf Tisza István a minap a munkásmozgalmakról mondott, hogy „el lehet ódázni ideid-óraig, de annál elemibb erővel tör ki annak idején az elfojtott, összegyűlt gyúanyag annál óriásibb katasztrófát vonhat maga után”, — ez az ítélet mintha a Ludvigh Gyula rendszerének a testére lett volna szabva.

A katasztrófa bekövetkezett, de eltemette az okozóját is. Ludvigh Gyula távozik és remélhetőleg az általa meghonosított rendszernek is vége szakad.

Utódjául többeket emlegetnek. Nem bocsátkozunk hiábavaló jósolgatásokba. Lehetetlen, hogy az utód ne tanult volna az előd halálos bűneiből és ne igyekeznék rendbehozni azt, amit Ludvigh Gyula olyan kétségbeesett módon elrontott.

De közömbös is ránk nézve az utód személye. A multak keserű tapasztalatai megtaníthatták a vasuti alkalmazottakat arra, hogy egyes emberek jóakaratából semmit se várjon. A jogból és a kenyérből a Máv.

Minden vasutas előfizetője és terjesztője legyen a Magyar Vasutasnak!

mindenrendű és rangu alkalmazottai csak annyit kapnak, amennyit az erejük révén tudnak vivni. Az erő pedig az összetartásban, a szervezkedésben rejlik.

Ludvigh Gyula utódjával álljon szemben a céltudatosan szervezett, hatalmas vasutastábor. Akkor azután jöhet akárki: a jövő szebb lesz, mint a gyászos, szomorú múlt.

(r. s.)

A kinevezett vasutasokhoz!

Kartársi szeretettel kérdelem tőletek, magyar államvasuti kinevezett altisztektől és szolgálótól, hogy talán nagyon meg vagytok-e elégedve azzal a minden tekintetben nyomorult fizetésrendezéssel, ami nem volt egyéb, mint a felügyelők és főfelügyelők szájbetömése, — mert hiszen azok kaptak valamit, de mi semmit sem!?

Hát kérdelem tőletek: mit kaptunk meg abból a nyolcz pontból, amelyekért már 1901-ben elkezdtünk kérni, könyörögni?

Én megmondom: Első sorban azt kaptuk, hogy *201 kartársunkat üldözőbe vettek*, a vezető-férfiainkat pedig letartóztatták, elzárták mint valami rablógylakost; könnyen is teheték ezt, mert ezek a mi embereink mind becsületes, őszinte, igaz emberek voltak, akik nem tértek ki az urak elől. Összefogdosták őket és büszkéik is erre; arra nem büszkéik, hogy Kecskeméthy elfogták volna, arra már képtelenek voltak ezek a hatalmas urak.

De menjünk tovább. Megadták a fizetésrendezést. Hát nézzük, mit kaptak a szolgálók, akiknek 660 korona volt a fizetésük. Az egyik kapott 700 koronát, a másik 800-at, de most nem kapnak pótlékot, nem kapnak 120 koronát. Tehát az egyik *vesztett 80 koronát, a másik meg 20-at nyert*. Ugyanigy jártak az altisztek is.

Mit kaptunk a többi hét pontból? Mit adtak a pótmemorandumból? *Semmit*. Éppen semmit, pedig ezekre még nagyobb szükségünk volna.

Nézzük csak. Az 1. pontra nézve, a rendbüntetések ügyében nem történt semmi, sőt ez még tulságosan meghonosodott úgy, hogy most a kegybefogadott állomásfőnök ur *minden legcsekélyebbért is szigorúan büntet*; még azért is, ha nem köszön valaki idejében. A büntetés 1 koronától 10 koronáig megy. Azt, hogy bűnös-e az illető vagy nem, említeni sem szabad, különösen a Rákosrendező állomáson. Tehát ezt is így „szabályozták.”

A 2. pont alatt a szabadság kérdésének megoldását sürgettük. Itt sem történt semmi, csak az, ami az első pontnál. A többi pontokkal sem akarok hosszabban foglalkozni, csak azt akarom fölemlíteni, hogy ugyanigy történt a többi pont alatt felsorolt kérésünkkel is.

A 3. pont a ruha-illetmény szabályozása volt. A 4. az elhelyezés kérdését tárgyalta. Nohát kérésünknek valósággal az ellenkezőjét kaptuk meg. Annyi igazságtalan elhelyezés még soha nem történt, mint amióta a mindig jóakarónk és sorsunkat a szíven hordozó Ludvigh ur a Máv. elnökigazgatója.

Az 5. pontban a főlebbvalóinknak bánásmódjáról beszéltünk. Ennek is az ellenkezőjét teljesítették.

A 6. 7. 8. pontok alatt foglalt kérésünknek mindnek épp az ellenkezőjét kaptuk.

Hol keressük most a hibát, az okot, hogy kérésünket nem teljesítették? Hát én ezt is megmondom. *Ennek csak az volt a legfőbb oka, hogy nem volt jó a szervezkedésünk*; nem volt jó pedig azért, mert nem érhetett meg kellően; de nem volt jó azért sem, mert az urak, nagy gögjük miatt, a legnagyobb szolidaritás-vállalás mellett is, mindenre kaphatók voltak. Hát ilyen volt a mi szerveztünk.

De nézzük meg most: a vasuti munkások mennyivel jobban vannak szervezkedve. Szemünk előtt van: látjuk, milyen erős, milyen szép, milyen üdvös munkát végeznek ők, amikor minden megtorlás, minden erőszak ellenére nem lángra akarják lobbantani a tüzet, hanem inkább, ha lángra is akarna jobban, olyan anyagot tesznek rá, hogy csak a parazsat növelje, de lángra ne gyuljon; mert hiszen ha hamar fellobban, hamar el is hamvad. De ha egy mérhetetlen nagy parazsat nem hagynak szétpiszkálni, hanem inkább növelnek, akkor ez a nagy parazs lassan olyan erős zsaráttá válik, hogy már messziről éget, úgy, hogy akik közel állnak, vagy odébb lesznek kénytelenek menni, vagy pedig az oltáshoz látnak, úgy, hogy föl sem lobbant; ha pedig föl hagyják lobbanni, az ily nagy tüzet az arra alkalmas eszközzel lehet csak eloltani! Mással nem.

Most pedig kérdelem tőletek, kartársak: nem volna-e üdvös ezt az igen jó alkalmat most fölhasználni és újból fölvenni a harcot és csatlakozni a vasuti munkástestvéreink fényes és igen magasan lengő zászlaja alá? Hisz ők elfogadnak küzdő bajtársnak és testvérnek bennünket. Ezt az alkalmat föl is kell használni! Tegyük ezt úgy, hogy ne legyen a félelemre oka senkinek. Nem kell gyűlésezni és nem kell értekezleteket tartani és mégis a legerősebb szervezetet teremthetjük meg. Hogyan? Megmondom azt is.

Tegyük ezt úgy, hogy minden egyes kinevezett altiszt és szolgáló tartsa kötelességének és *rendelje meg a „Magyar Vasutas“-t!* Rendelje meg pedig, mindenki a lakására, mert ezt nincs joga senkinek megtiltani. Én a szabad napomon azt olvasom otthon, amit akarok. Aki a „Magyar Vasutas“-t olvassa, jót, okosat cselekszik; az érdeklődik a jövőjéért és családjának a jobblétéért. Tegyük ezt mindnyájan, mert csak így haladhatunk nyugodt lelkiismerettel és megnyugvással az egykor elérkező jobb jövő felé.

Fontoljátok meg azt is, hogy ez a lap nem másé, ez mindnyájunké, mindnyájunk lapja és ha mind támogatjuk, a legerősebb szervezetet alkothatjuk meg. Szóljatok hozzá e dologhoz e lapban. Az én hitem és meggyőződése az, hogy a lap körül tömörülve javíthatunk rossz helyzetünkön. Szervezkedni kell és a szervezkedés eszköze a ti számotokra a „Magyar Vasutas”!

Igaz kartársatok.

A „Magyar Vasutas” — hetilap.

Az üldöztetések és a terrorizmus szomorú korszakában sem szabad szünetelni a mi fölvilágosító év térthódító munkánkban. Sőt minél erősebben dühöngnek ellenfeleink, annál fokozottabb mértékben kell nekünk is dolgoznunk, hogy a vasuti alkalmazottakat az összetartás és fejlődés útján előbbrevigyük. Ha kettőztetett embertelenséggel tör ránk ellenfeleink gyűlölete, akkor nekünk is kettőztetett erővel kell dolgoznunk a szebb és jobb jövő érdekében.

Ezt a célt szolgálja az a javaslat, amelyet alulírottak ez uton a céltudatos vasuti alkalmazottak elé terjesztünk.

Az *Országos Szövetség* alapszabályai be vannak terjesztve, de egyelőre nincs kilátás arra, hogy egyhamar jóváhagyják. *Szervezetre azonban szükségünk van és ezt a szervezetet a Magyar Vasutasnak kell pótolni.*

Örvendetes körülmény, hogy a *kinevezettek is mind nagyobb számban csatlakoznak hozzánk* és részt kérnek a mi harcainkból, hogy részük legyen a mi győzelmeinkben is. Ezeket a derék férfiakat a szolgálati utasítás amugy is megakadályozza abban, hogy a Szövetségbe igazgatósági beleegyezés nélkül belépjenek. Ők is csak a Magyar Vasutas köré csoportosulnak.

De hogy a Szövetséget helyettesíthesse lapunk és kellő módon harcoljon és dolgozzon munkásokért, ideiglenes alkalmazottakért, szolgálókért, altisztekért és kishivatalnokokért egyaránt, *ahhoz kevés a havonként kétszer megjelenő „Magyar Vasutas”, ahhoz elengedhetetlenül szükséges, hogy lapunk hetenként jelenjen meg.*

Ha a Magyar Vasutas hetenként jelenik meg, akkor minden előfizetője megkaphatja mindazokat az előnyöket, amelyeket a Szövetség nyújtana.

Tehát minden előfizetője a hetenként megjelenő „Magyar Vasutas“-nak kapna:

peres ügyekben szóbeli vagy írásbeli *ingyenes jogi tanácsot*; a munka- vagy szolgálati viszonyból eredő peres ügyekben *ingyenes ügyvédi segítyt*;

a szükséghez mérten *balesetküel*, vagy *halálesetnél* hátramaradottjai megfelelő *anyagi segítyt*;

akik a vasuti szolgálatból távoznak, igényt tarthatnak *díjtalan munkaközvetítésre*:

akiket mozgalmunk miatt *rendszerbe helyeznek*, azokat kellő módon *segélyezhetjük*;

a lapunk szerkesztősége által berendezendő *olvasószobákat és könyvtárakat díjtalanul használhatják.*

A heteukint megjelenő „Magyar Vasutas” azonkívül — és ezt első sorba szeretnénk helyezni — kétszeres erővel folytathatná *fölvilágosító munkáját*, úgy, hogy gyorsabban és sikeresebben lehetne a mozgalom számára megnyerni a még közömbös máv. alkalmazottakat, és sikeresebben képviselhetné a *nagy nyitvánosság előtt* a mi szent és igaz ügyünket.

Azonkívül, és ez a mostani rémuralom korszakában kétszeresen fontos, a hetenként megjelenő „Magyar Vasutas” *pótolná az egyéni agitáció nagy részét*, nem kellene egyeseknek fölládozniok magukat, elég erős volna a lap, hogy — röpiratokkal és füzetekkel együtt — maga végezze az agitációt.

A *haladásunknak, győzelmünknek az ügyét nagy darabbal vinné előbbre a hetenként megjelenő „Magyar Vasutas.”*

A hetenként megjelenő Magyar Vasutas előfizetési ára *havonként 40 krajczár volna*. Azonkívül elesne minden egyéb járulék beszedésének a szüksége. Akiknek olyan csekély, sajnos a keresetük, hogy egyedül nem bírnának előfizetni, *álljanak össze ketten, hárman és fizessenek elő együttesen.*

Alulírottak mindenben csak a céltudatos vasutasok akaratát óhajtva teljesíteni, mielőtt ezt az áldásos és mélyén kiható tervet megvalósítanák, kötelességüknek tartják megkérdezni az előfizetők véleményét. É czélból a tuloldali kérdőlapot bocsátjuk ki:

Kérdőlap

a „Magyar Vasutas“ előfizetőihez:

1. Helyesli ön, hogy a „Magyar Vasutas“ *hetenkint* jelenjen meg?

2. Megigéri ön, hogy a *hetenkint* megjelenő Magyar Vasutast is támogatni fogja?

Név:

Lakhely:

Ezt a kérdőlapot ki kell tölteni úgy, hogy a kérdés mellé mindenki odairja a véleménye szerint „igen“ vagy „nem“ és aláírja a nevét és lakását. Azután ki kell vágni a kérdőlapot, vagy egy levelezőlapra ragasztani, vagy egy borítékba zárni és *legkésőbb egy hét leforgása alatt beküldeni a „Magyar Vasutas“ szerkesztőségének, Budapest, VII., Csömöri-ut 28. sz.*

Minden előfizetőnk tartsa kötelességének a kérdőlapot pontosan kitölteni és sürgősen beküldeni.

Testvérek!

Töletek függ, hogy hatalmas csapást mérhessünk az ellenünk megindított hajszára; hogy hatalmas, ellenállhatatlan fegyverrel verhessük vissza ellenfeleink galád mesterkedéseit.

Örömmel lesz az egész nagy vasutas testületre, ha megjelenik a hetenkinti „Magyar Vasutas“ első száma.

Munkára fel, testvérek.

Üdvözlettel

az országos szervező-bizottság.

A budapesti vasuti munkások és ideiglenes alkalmazottak a „Magyar Vasutas“ alapja javára 1905. évi február hó 2-án (csütörtökön) este a Baross-tér 2. szám alatt levő József-főherczeg szálloda termeiben, dal, szavala, humorisztikus előadás és tánczczal egybekötött

kedélyes estélyt

rendeznek. Belépti díj nincs. Műsor 30 fillérért szerkesztőségünkben és a bizalmi-férfiaknál kapható.

Szemle.

Hugyec Józsefet rendszabályozták.

A legderekasabb, legbecsületesebb, legőszintébb emberek egyike esett áldozatul a Máv. vezetősége által a munkások ellen megindított hajszának. Hugyec József munkástársunkat, aki mint *tizennégy év* óta szolgált a Máv-ot, legutóbb 12 évig egy huzamban az északi főműhelyben dolgozott, munkahiány címén elbocsájtotta Müller Jancsi műhelyfőnök. Büne az volt, hogy lelkesedéssel, kitartóan harczolt a legelső sorban. Hugyec József, mihielyt megindult a munkások között a szervezkedési mozgalom, rögtön csatlakozott hozzá és azóta fáradhatatlanul és áldozatkészen támogatta a mozgalmat. Aki ezt a csendes, nyugodt, józan, szinarany-szívű embert ismeri, el tudja képzelni, mennyire ragaszkodnak hozzá, mennyire szeretik őt munkástársai. Olyan ő közöttünk, mint a pátriárka, Nem is szólítják másként, mint Hugyec bácsi vagy Hugyec apánk.

Most is derült nyugalommal fogadta azt az aljas csapást, amit rámerítek és még ő volt az, aki a legutolsó gyűlésünkön kitarásra és szervezkedésre buzdította munkástársait.

Ki fogunk tartani, Hugyec apánk és megvagyunk győződve, hogy némes küzdelmünkben tettel és tanácsssal mindenkor mellettünk fogsz lenni, daczára annak, hogy már nem

vagy hivatalosan vasuti alkalmazott, de azért szívben lélekben egy vagy velünk!

A trónbeszéd. A király e hó 4-én trónbeszéddel zárta be az országgyűlést. Nem politizálunk, mert nem politizálhatunk. De van egy-két passzusa a trónbeszédnek, amely bennünket is érdekel és tisztán társadalmi vonatkozású. Ezekről szabad és kell megemlékeznünk. Mindjárt a trónbeszéd elején ezt olvassuk:

„E rendelkezést kiegészítette a magyar államvasutak alkalmazottainak fizetésrendezése“.

Később pedig a következőket mondja a trónbeszéd:

„Addig is azonban (a fizetésemelés) jelentékeny haladást mutat a multtal szemben s a magyar állam tisztviselői iránt érzett áldozatkész jóindulatának fényes tanújele.“

Uglátszik, odafönt a napsugaras magaslatoiban mitsem tudnak arról, ami idelent a sötét mélységekben történik.

Mi ugy tudjuk, hogy az államvasutak alkalmazottainak a fele, 36000 vasuti munkás és ideiglenes alkalmazott semminemű fizetésemelésben nem részesült, sőt helyzete, bére napról-napra silányabb lesz. Az állam „áldozatkész jóindulata“ velünk szemben pedig jogfosztásban, rendszabályozásban és kegyetlen üldözésben nyilvánul meg.

Hejh, ha egyszer arról is szólna a trónbeszéd odafent, hogy mit éreznek, mit gondolnak a kitagadottak idelent!

A Máv. igazgatóságának a segítő-társai. Sajátságos dolog, hogy a Máv. igazgatóságának a munkások elnyomatására irányuló törekvéseiben milyen magható buzgalommal segítkeznek egyes hatóságok. Hogy ebben a segédkezésben ők is törvényt szegnek, az csak természetes. Az igazgatóság jogfosztó munkáját csak törvénytisztelettel lehet támogatni. A rendőrség például úgy viselkedik, mintha fiókirodája volna az igazgatóságnak. A fővárosban is, a vidéken is egymás kezére játszanak a „közrend őrei“ és a szárnyas-kerék főparancsnokai. Most közibük áll a posta is. Szolnokról értesítenek minket, hogy ottani vasuti munkástársaink az országos értekezlet csak törvénytisztelettel és szorgalommal a következő szövegű sürgőnyt adták föl:

„Igaz ügyekben velelek éreznek és testvéri üdvözlétüket küldik a szolnoki állami bérabszolgák, akik előzetes megrendszabályozás folytán még megbízottait sem küldhették el.“

Fel a harcra, a győzelemre! Előre!

Ezt a táviratot az országos értekezlet nem kapta meg. Nyilván nem továbbította a szolnoki táviró-hivatal. Ha így áll a dolog, konstatálhatjuk, hogy az illető hivatalnok törvénytelenül követett el és megszegte hivatalos kötelességét, mert a megfelelő szabályok nem engedik meg neki, hogy az ilyen szövegű táviratot visszatartsa. De hát kedveskedni kellett a veszélyben forgó közrendnek és a Máv. igazgatóságának...

A vasutasok és a képviselőválasztások. Sok érdekes és tanulságos tünete van a most folyó választási előkészületeknek politikai tekintetben, de mivel szegény lap vagyunk, nincs 10.500 K kauczió, a magyar „sajtó szabadság“ pedig csak azoknak a lapoknak engedi meg, hogy az ország ügyeivel foglalkozzanak, amelyek leszurják azt az óvadékot: — mi nem politizálhatunk. Nem is politizálunk, csak azt emeljük ki a választási mozgalmakból, ami legközvetlenebbül érdeklő olvasóinkat, hogy ugyanis ismert nevű vasutasok is szerepelnek a képviselőjelöltek között. Elsősorban említsük Ludvig Gyulát, a menőfélben levő elnökgazdát, aki szűkebb hazájában, Késmárkon lép föl. Nehogy megint a mi nyakunkba szakadjon a méltóságos ur, kíváncsok, hogy megválaszozzák. Dobieczy Sándor, a volt debreczeni üzletvezető, ismét föllep Debreczen III. kerületében, de most könnyen megeshetik, hogy kibukik, mert igen népszerű az ellenjelöltje és ezuttal nem mennek tűzbe-vasba a debreczeni vasutasok,

mint az utolsó választásoknál. A 13-as bizottságnak két tagja is föllép jelöltül: Turcsányi Pál a Gödöllői kerületben és Lorber József Fiumében. Turcsányi, sajnos, csak a zászló becsületéért küzd, de Lorbernek kedvezőek a kilátásai. Ohajtandó is volna, hogy ez a bátor, őszinte férfi bekerüljön a parlamentbe, ahol igazán elkél a vasutasok ügyének szakavatott és szókimondó képviselője. Hogy a kómikum se hiányozzék ezen szemlénkből, fölemlítjük azt a hirt, amely szerint egyik nyugot-magyarországi kerületben állítólag föllep — Ocskay Gusztáv, a Máv. nyomdájának Ocskay brigadéros, akinek a biciskája tudvalevőleg beletörött a szerelembe.

Rémuralom Zágrábban.

Amit Biringer Miksa zágrábi műhelyfőnök az ottani munkásokkal elkövet, az meghaladja mindazt, amit még mi is elképzelhetünk, pedig mi ugyancsak sokat tapasztaltunk már. Egyszerűen örvöng és az, amit ez az ember mivel és elfacsarodik a szíve mindenkinek, azoknak a panaszkodnak hallatára, amik Zágrábból érkeznek.

Minden hosszabb bevezetés nélkül közöljük alábbiakban a Zágrábból legutóbb kapott tudósítást, amelyet az oda kiküldött tudósítónktól kaptunk.

Zágráb, január 10.

Működik a nyaktiló: Füst munkástársunkat, ki özvegy édesanyjának egyetlen támasza, elhelyezték. És a lelketlenség a moraviczai fűtőházba helyezte át oda, ahol havonként 20—25 frittal kevesebbet keres. Csontos lakatos munkástársat kiléptették a fűtőházból, Zsivics asztalos 4 korona büntetést kapván, szintén a kilépés előtt áll, büne állítólag szabadságának egy napi meghosszabbítása. Pirsch munkástársról azt beszélük, hogy Piskire van áthelyezve és annak idején értesítik. Vagmann lakatos munkástársnak felmondták a szolgálatot mert az osztály- és műhelyfőnök állítólag szabályellenes kimaradást konstatait. Büne: jelen volt a pesti értekezleten. Simetinger kárpitos munkástársnak szintén fölmondtak. Komolyan megfenyegették Mihelics lakost is, de meghagyták régi helyében. Négy munkást előállítottak, hogy egy terminusra a létező vagyont pénzben, t. i. a szervezet pénzét, a meglevőt beszolgáltatassák postán vagy bármily indifferens uton azon feltétellel, hogy senkinek ezután a legcsekélyebb bántódása nem lesz. Természetes, hogy ebbe nem mentek bele, mert nincs a szervezetüknek pénze, mire a legnagyobb kellemetlenséget helyezték kilátásba. Megfenyegették őket, hogy mint tagjai a bizottságnak és mint szervezők a teljes felelősséget viselni fogják, esetleg a törvény előtt is. Katács munkástárs a személykocsi-munkától a fűtőházba lett helyezve. „Kegyelemből“ nem lett elbocsátva. Különbön ilyenformán jellemezték őt: Maga egy kigyó, aki Poroszthonból származott ide és megmérgezte a munkástársait. Tudniillik ott dolgozott 3 évig Berlinben. A munkások elleni aknamunka a „Magyar Vasutas“ ellen is fordul.

Azt mondják: A zágrábi vasutasok eléggé befektették magukat a legutóbbi mozgalomnál és most még jobban be akarják őket feketíteni a munkások.

Meglátogattam három legjobb munkástársunkat otthonában, kiket a helyzet a legtragikusabban érintett, hallgatnom kellett ott, amint a család elősorolja a hibáikat és az ő szenvedéseiket s láttam, mint vágják zsebre sebesült katona, hős bajtársak módjára némán a szemrehányásokat. És mindez lehalló, csillogó könnyek kíséretében... A megrendszabályozásoknál mindig kerül ürügy, szolgálati ok. Zsivics például 3 napi szabadság leteltével munkába állván, ráfogták, hogy szabadságában az egy vasárnap is számítva volt és hiába vitatta, hogy ez nem számít, mert az munkaszüneti nap, a 4 kor. büntetést mégis rárótták.

Ma mint hallottam, egy újabb hirdetményt függesztettek ki, a következő szöveggel:

Tudomásunkra jött, hogy a szövetkezés, amely fegyelmelettség és az itteni törvényekbe ütköző, többszöri figyelmeztetésem dacára divik, sőt merészkednek munkásaimtól ilyen célra pénzt gyűjteni, szedni. Utoljára figyelmeztetem munkásaimat, hogy akit rajt'érünk, nemcsak hogy elbocsájtatik, hanem a rendőrségnek is ki lesz szolgáltatva.

Ilyen a zágrábi műhelymunkások helyzete.

Zágrábi munkástársainkat kérjük, hogy őrizzék meg higgadságukat és ne hozzanak ennek az örvöngő brutalitásnak fölösleges áldozatokat. Lesz még gondunk rá, hogy megkérdezzük a nagy nyilvánosság előtt, hogy büntetlenül elkövethetnek-e ilyen arcpirító jogfosztást Magyarországon, amelyről azt állítják, hogy *jogállam*?

Ne csüggedjenek, szegény, üldözött munkástestvéreink. Akármennyire dühöng a viharos, dermesztő tél, — a tavasznak mégis el kell következnie, *Kisüt majd a mi napunk is!*

Tiltakozás.

Ami bekövetkezett, az előrelátható volt. A vasuti munkások lelkes és igazságos mozgalmára a Máv. vezető-körei lelketlenséggel és jogtiprással válaszolnak. Az ő verébfejű bölcseségükkel nem látják be azt, hogy a vasuti alkalmazottak mozgalmát természet-szerű következménye a fennálló rendszernek, épp olyan természet-szerű, mint az, hogy a nagy hideg megfagyasztja és a nagy meleg forrásba hozza a vizet. Nem látják be, hogy a Máv-nak a legegyszerűbb és legfontosabb érdeke az, hogy a szervezkedő munkások mindenben jogos igényei kielégítenek. Nem látják be, hogy a közérdek, az egész ország érdeke megköveteli, hogy megelégedett és jó kedvvel dolgozó emberek legyenek azok, akikre a mérhetetlen vagyont érő árucikkek szállítása és a számtalan millió utas életbiztonsága rábízva van, nem pedig helyzetükkel elégedetlen és a Máv. egész rendszere ellen elkeseredett, amellyel a tulfeszített munkától kifárasztott és a nélkülözésektől elgyöngyült emberekre.

Mindezt nem látják be a Máv. intéző körei és gyöngye kezecskéikkel belekapaszkodnak a végzetes erővel előrehaladó mozgalmamba, piszkos és buta eszközöcskéikkel akarván elriasztani a Máv. alkalmazottait attól, hogy helyzetük javításáért és igazsáig győzelméért küzdjenek.

Főként a *karácsonyi országos értekezlet* ejtette ezeket az urakat pogány ijedségbe. Egy héttel az értekezlet előtt, múlt évi december 17-én a fővárosban az igazgató jelenlétében és közreműködésével *titkos tanácskozást folytattak az ország összes Máv. műhelyfőnökei*, hogy megbeszéljék azokat az eszközöket, mint lehetne a munkások „fészkelődését” (ahogy ők nevezik) megtörni. Ezek fölött a tanácskozások fölött az Északi főműhely hírhedt főnökének, *Müller Jancsinak* a szelleme lebegett. Ő volt a hangadó, az ő javaslatait fogadták el, természetes tehát, hogy a hozott határozatok gonoszak és esztelenek voltak. Ahelyett, hogy a visszaélések megszüntetésével és a követelések teljesítésével iparkodtak volna a munkások érthető izgatottságát lecsillapítani, elhatározták, hogy még fokozzák azt a brutális igazságtalanságot, amelyet eddig is a munkásokkal szemben tanúsítottak. Ezeknek a jó uraknak a csirke-eszére vall az a szándék, hogy olajjal próbálják a tüzet eloltani.

A titkos műhelyfőnöki értekezlet után megindult a hajsz a legjobb, legőszintébb munkások ellen az egész vonalon. Hatvan, Szolnok, Debrecen, Zágráb, Pécs, Sátoralja-Ujhely, Szombathely műhelyeiből egymás után jött a hír, hogy: *itt a statárium!* De jött az a biztató, lelkesítő ígéret is, hogy az

üldöztetések, az elkövetett aljas igazságtalanságok csak még fokozzák derék munkástársainkban azt a sziklaszilárd meggyőződést, hogy ez ellen a brutális rendszer ellen körömszakadtáig küzdeni kell. És hogy a bűnös hajsz a még azokat a munkásokat is fölrázta tétlenségükből, akik addig teljesen elzárkóztak a fölvilágosító szó elől.

Világos a dolog: — *igy oltja a tüzet az olaj.*

A budapesti Északi főműhelyben pedig, a *Müller Jancsi* szűkebb birodalmában, galád rendszabályozás híre ment szét a vasuti munkások között. *Hugyec* József munkástársunknak Müller felmondott „munkahiány” miatt. A „munkahiány” alatt értendő az, hogy Hugyec egyik legbátrabb, legtevékenyebb tagja szervezetünknek. Az ő reá mért csapás tehát épp úgy a szervezetnek szolt, mint Farkas rendszabályozása.

Hogy ez ellen a hajsz ellen tiltakozzanak, gyűlést tartottak a budapesti vasuti munkások és ideiglenes alkalmazottak vasárnap, a hó 8-án délután a József főherceg-szálló nagytermében a következő napirenddel: 1. Mi a Máv. vezetőségének válasza a munkások és ideiglenes alkalmazottak követeléseire? 2. A sajtó. Már a megjelentek nagy számán látható volt, hogy a Müller Jancsi puskája visszafelé sült el. Annyian sereglettek össze már jóval a gyűlés megkezdése előtt, hogy a nagyteremmel szomszédos két tágas termet is meg kellett nyitni és azok is jóformán megteltek hallgatósággal, amely a nyitott ablakokon keresztül követte a felszólalók előadását.

A hangulat mindvégig lelkes, izzó volt. A gyűlés lefolyása páratlanul fényes volt és rövidesen be fogják a vasuti munkások bizonyítani, hogy meggyőződésük és eltökéltségük arányát nem fogja az üldöztetés rozsdája.

A gyűlés tanácskozásai oly mélyrehatók és fontosak, hogy lefolyásáról a következőkben teljes részletességgel számolunk be:

Az egybehívók nevében a gyűlést *Farkas Izor* nyitotta meg.

Bármerre tekintünk széles ez országban — ugymond — mindenütt azt látjuk, hogy mindaz, amire nekünk szegény embereknek szükségünk van, megdrágult és ezzel szemben konstatahatjuk azt, hogy jövedelmünk, ahelyett, hogy emelkedett volna, csökkent. Az állami hivatalnokok drágasági pótlék, fizetésrendezés stb. címén kaptak legalább valamit. Egyedül a máv. munkásai türték némán emberhez nem méltó helyzetüket. Végre azonban mi is megmozdultunk. Hogy mit, mivel felelt mozgalmunkra az igazgatóság, azt óhajtottuk mai gyűlésünkön megismertetni.

Az egybehívók nevében elnöknek *Hugyec József* munkástársat, jegyzőnek *Barna Bernát* munkástársunkat ajánlja. (Zajos éljenzés).

Hugyec elnök: Önök, tisztelt munkástársak, nagyon jól tudják, miért nem magunk lépünk ki kívánságainkkal a nyilvánosság elé, miért beszélnek mások érdekünkben. Egykor azt mondták, hogy sokkal szívesebben látnák, ha mi magunk vennénk kezünkbe az ügyet. Megtettük, kiléptünk a nyilvánosság elé. Az igazgatóság nagyon szépen válaszolt erre a mozgalmunkra. Nagyon jól tudom, hogy önökben igen nagy az elkeseredés, de kérem önöket, szíveskedjenek öntudatos munkásokhoz illően nyugodtan és figyelemmel meghallgatni a szónokokat. — Most pedig átadom a szót napirendünk első pontja előadójának, *Jócsák* munkástársunknak.

Az igazgatóság válasza.

Jócsák Kálmán: Mikor a mozgalmat megindították — önök jól tudják, — a máv urai azt mondták, hogy a vasutasmunkásoknak arany a sorsuk s ha elégedetlenek vannak, azokat csak lelketlen izgatók bujtották föl. (Nem igaz! Hazudtak!) Én röviden csak a kirívó dolgokat sorolva föl, be akarom bizonyítani, hogy nem volt szükség arra, hogy ezek a „lelketlen izgatók” bujtogassanak, aminthogy a többi munkások körében se kell izgatni, mert itt is ott is megvan a nagy nyomor, amely a legnagyobb izgató. (Ugy van!)

(Helyzetünk.)

A vasuti munkások sokáig abban a hiszemben éltek, hogy ha már más vállalkozók ki is za-

rolják, ki is zsákmányolják alkalmazottaikat, rut önzésből, hogy minél nagyobb profitot biztosítsanak a maguk számára, ez a magyar államnál teljesen ki van zárva. Majd bebizonyosul, mennyire nem áll ez; egy pillantást kell csak vetnünk a vasuti munkásság helyzetére és be kell látnunk, hogy a magyar állam még lelketlenebbül zsarolja ki az alkalmazottait, mint akarmelyik nyereszkesedésre alapított magánvállalat. (Ugy van! Ugy van!) A magyar államvasutak igazgatósága meghonosította az akkordrendszert, amely alkalmas arra, hogy egymás ellen uszítsa a munkásokat és okozója annak, hogy a munkaárakat leszorítják. Ha a munkásság körében széjjel nézünk, látjuk, hogy a napibér mellett dolgozók nem gyűlölködnek annyira, mint ahol akkordárak mellett dolgoznak. (Igaz!) Azt mondják, hogy hiszen az akkordárakat „szabad egyezkedés” révén állapítja meg a munkás meg a munkaadó. Kérdem: mikor egyezkedtek önök, mikor egyezkedtek önökkel? (Zajos felkiáltások: Soha! Egyszerem!) Ha azt látja a munkaadó, hogy az akkord munka mellett, ni ez a munkás kitette a lelkét és így két koronával többet tudott megkeresni, akkor a következő hónapban már így beszél: „Miért fizessek én ki ennyit? Egy pár százalékkal majd lejjebb szállítjuk az árakat” (Ugy van!) Ehhez járul, hogy a munkanélküliek száma folyton szaporodik — ami a fejlődő társadalmi rendszernek is következménye — és most már arra is spekulál, hogy vannak itten munkanélküliek, akik még olcsóbban is elvégzik. Nohát tisztelt munkástársaim, a máv. igazgatósága nagyon jól tudta, hogy ezt a rendszert kell csak behozni, hogy elérhesse, hogy a munkások a maguk hajcsárjai legyenek és egymást soha meg ne értsék; az akkordrendszerrel igenis az volt a szándék az igazgatóságnak! (Ugy van!)

Miután azt mondják, hogy rózsás a helyzete a vasutasmunkásságnak, vizsgáljuk hát meg ezt a helyzetet. Tekintsünk csak a műszaki és fűtőházi munkások helyzetére, kik nyomoruságos munkabérek mellett 15–20 éven át nem is élvezik a vasárnapi munkaszünetet, amit pedig törvény ír elő; mit szólunk ahhoz, munkástársaim, hogy maga a magyar állam mint munkaadó, nem tartja meg azokat a törvényeket, amelyet saját törvényhozói készítenek, saját kormánya, saját miniszteriuma nyújtott be és fogadtatott el! (Gyalázat!) Nézzünk csak tovább. Vessünk egy pillantást a kocsitoló-munkások helyzetére, akik 1 forint 20 krajczár napibér mellett 24 órai munkát végeznek olyan hidegben, mint a mostani, vagy még ennél is hidegebb időben ott künn, pályaudvaron, képzelhetjük, mennyi balesetnek válik az okozójává, hisz az a szegény, agyonsanyargatott munkás a munkaidő 22–23 órájában ugyyszólván semmi figyelmet sem képes kifejteni. (Igaz!) Ha figyelemmel kísérjük a baleseteket, ha tanulmányozzuk a balesetek statisztikáját, akkor azt látjuk, hogy ezeknek legalább 90 %-a a munkaidő 20–22–24 óráiban következett be. — A pályaföntartásnál vannak ipari munkások, akik szintén annál a munkaadónál, a magyar államnál dolgoznak és más a fizetésük, mint a műhelyi munkásoknak. A magyar állam tehát különböző keresetet állapít meg. Hiába van meg a munkásnak szakképzettsége, hiába végez ugyanolyan munkát ugyanannál a munkaadónál, itt más a fizetése, mint emitt. (Gyalázat!) Ez csak arra vall, ez csak annak a bizonyítéka, hogy az igazgatóságban nincs egy csipetnyi logika, egy csipetnyi humanitás, józan érzés, ami arra indítaná, hogy egyformán becsülje meg a munkásait. Nézzük a pályaföntartásnál a nem ipari munkásokat, akik szintén sokan vannak. Legtöbbször földmívelők voltak, de akiket a sors viszontagsága, a megélhetés nehézsége kiűzött szülőfalujukból. Bemennek a városba és ott koczogtatnak a gyár kapuján munkáért. Ezekből a kétségbe esett emberekből szedi össze a munkásait az állam, de ezek a szegények is csak úgy tudnak bejutni, ha viszik a kosarat, hozzák a zsákot és leadják a sonkát, a tojást, (Ugy van! Gyalázat!) és így ezeknek a kétségbeesett szegény embereknek a helyzetét is kihasználják egyesek arra, hogy abból maguknak hasznot szerezzenek. Annál is könnyebben, mert ezt ugyancsak nem veszi észre az igazgatóság. Nézzük már most: ha ilyen nehezen tudnak csak bejutni, milyen díjazást kapnak? Én ismerem vidéki városf ahol nyáron 50, télen 60 krajczárért dolgoznak ezek a munkások; de itt benn a fővárosban is 80–90 krajczár mellett dolgoznak (Ugy van!) és ha nincs protekciójuk, elvárhatnak akár évekig

is, amíg nyomorult kis javítást kapnak és ki vannak téve annak, hogy ha nem köszönnek úgy jóreggelt, ahogy megkívánják és a térdüket nem görbitik, nem hajtják meg úgy, ahogy tetszik, kidobják őket. (Gyalázat! Pfuj!) *Rákoson* meg bekövetkezett az, hogy október óta felesben dolgoznak, ami azt jelenti, hogy egyik nap az egyik csoport, másik nap a másik csoport megy be dolgozni. No már most — az ünnepeket leszámítva — egy hónapban 12—13 napot dolgoznak 80—90 krajczár bér mellett s ha keresetük 8—9 forintra rug is hónapjában, azért a nyugbérpénztár járulékait duplán vagy háromszorosan levonják (Ugy van! Gyalázat!) és megtörtént, hogy a nem kötelezett munkások közül többen részint meggondolatlanságból, részint presszió alatt is — erről a presszióról még lesz szó — beléptek; most vették csak észre — a levonások idején — hogy milyen baklövést követek el, hisz olyan kevés, olyan nyomoruságos a keresetük, hogy kenyeret se tudnak eleget venni rajta. Most kilépnének, de az állam erre azt mondja, hogy: „Ohó! Ha onnan kilépsz, lépj ki a munkából is.” Ezek a szegények most Amerikába vándorolnak. A józsefvárosból is tizennégy ember vette kezébe a vándorbotot. (Szégyen, gyalázat!)

Tisztelt munkástársak! Nézzünk csak tovább! Itt vannak a raktári munkások. Itt a főlvétel szintén úgy történik, hogy kosarazni kell, sonkát vinni és akkor mindjárt alkalmazzák őket. Egy forint tiz-husz krajczárért (Egy hang: *Egy forint kilencz krajczár!*) kell dolgozniok. És megtörténik az az eset, hogy miután a vidéken laknak — hisz itt, a fővárosban nem bírják ki a megélhetést — este 11 óráig, sőt $\frac{3}{4}$ 12-ig, sokszor $\frac{1}{2}$ 1-ig is dolgoznak éjjel a nyugotínál; megtörtént az, hogy mikor elvégezték a munkát, már se vonat se villamos nem megyen, ott aludni nem szabad, a kocsiban szintén nem, — no tessék arra félénkszakára kvártélyt keresni vagy pedig — itt van tegint az a bizonyos humanizmusa a máv-nak — tessék elmenni a lebujaikba, ahol azután lehet zúlleni...

Nézzük meg még a kisegítő fékezők helyzetét, akik szintén tekintélyes számot képeznek. Ezek az emberek — amint a falragaszunk is találóan mondja — valóságos lutrit játszanak a munkáért. Jelentkezniök kell, hogy van-e rájuk szükség; ha igen, elmehetnek és fagyoskodhatnak és akkor kapnak 70 krajczárt... Ha meg nincs rájuk szükség, elmehetnek haza, nézhetik az eget és koplalhatnak; előfordult az az eset, 12—13 legjobb esetben 15—20 napot dolgoznak. Ebből a 70 krajczárból most már két konyhát kell vezetni: egyet otthon a családnak, egyet meg neki. A nyomoruságos fizetési viszonyoknak szükségszerű következménye, hogy a nők, a feleségnek kell menni dolgozni és a gyermekek kiinn az utca porában nevelődnek és válnak a társadalom salakjaivá. Akkor azután jönnek erkölcsi prédikációkkal; és éppen azok jajgatnak, kiabálnak legjobban, hogy „romlik a nép” akik legjobban rontják és a tönk szélére, a nyomoruságba, a romlásba kergetik!... (Igaz! Ugy van!)

Tisztelt munkástársak! Még azután, hogy ilyen nyomorult a helyzetük, ha így bánik velük a munkaadójuk, még azt kellene remélni, hogy megvan nekik is az a szabad polgári joguk, ami az állam többi polgárának: nekik is lehet egyesülni, szervezkedni. Igen. Az államvasut igazgatóságának bölcssei behoztak egy pontot: *egyesületet csak olyant szabad alakítani, amelyben az illető szolgálati főnök lesz az elnök.* Másként tömörülni nem szabad! Az egyesülési és gyülekezési szabadságot egyszerűen elkobozták! (Gyalázat!)

Es nehogy a munkástársak egymás közt megbeszélhessék ügyes-bajos dolgaikat, *rendszeresítik a spiczlirendszert*... (Zajos felkiáltások: Pfuj! Alávalóság!) fölhasználják az emberiségnek ezt a salakját, a söpredékét, (Ugy van!) hogy ezek saját embertársaikat, munkástársaikat gazul elárulják!... És sokan vannak, sajnos, ezek a szerencsétlenek, akik azt hiszik, hogy ezzel karriért csinálhatnak. Nem látják be, hogy csak addig maradnak a kegyben, míg náluk ügyesebb is nem akad. (Ugy van!) Mert egyszer csak bekövetkezik, hogy egy másik szolgálék őket árulja be és azután kidobják őket is a nyomornak, az éhezésnek... A szervezkedés lesz hivatva arra, hogy az ily nyomorult árulókat a munkásság lassanként kivesse kebeléből! (Ugy van! Ugy van!)

(A szervezkedés.)
munkásokat arra készítette,

hogy ők is mozgalmat indítsanak és kilépjének igazuk érdekében. Tudjuk, hogy minden modern államban tömörülnek az egyes osztályok, hogy saját érdekeiket előbbre vigyék, a szegények meg azért, hogy egy darab kenyérrel többet biztosítsanak maguknak, osztályuknak. Mindenütt elismert gazdasági elv ez. És a munkások az egész világon szintén mindenütt szervezkednek. Mikor minden államban törekszenek az összes munkások helyzetükön a szervezkedés révén javítani, egyedül mi nem, akiknek a helyzete sokkal rosszabb, szinte türehetetlen? (Zajos felkiáltások: Ugy van! Ugy van!)

Volt ok tehát, amely arra indított bennünket, hogy mozgalmat indítsunk. A *kényszer* volt ez. (Ugy van!) Most nézzük, milyen eszközökkel folytattuk ezt a mozgalmat. Önök a megmondható, hogy békés eszközökkel dolgoztunk. (Igaz!) Akkor, amikor izzó volt a hangulat, mikor lávához hasonlított a vasutassereg, mikor kitört a vasutas-sztrájk, a vasuti munkások még akkor sem vesztették el az eszüket, akkor is azt mondták, hogy nekik nem szabad szervezetlenül belemenni ebbe a mozgalomba. Az volt a szándék, hogy békés eszközökkel kell küzdeni. Távoltartottak mozgalmuktól minden olyan eszközt, amely a békés munkát megzavarta volna. Ezért memorandumoztak, ezért jártak elnökgazgatóhoz, miniszterhez, ezért dolgoztak mindig bejelentésekkel, ezért hívtak össze országos értekezletet. *Mindent a nagy nyilvánosság előtt!*

(Mi volt a válasz?)

Nézzük már most — ezek után — hogy mit felelt a vasutak vezetősége — *elméletben*. Mert külön felelt elméletben és gyakorlatban. Elméletben azt mondta *Hieronymi* kereskedelemügyi miniszter, hogy amíg ő lesz a feje a vasutasoknak, addig senkinek a hajaszála sem görbül meg azért, mert él a jogával. (Egy hang: Na ugyan megmutatta! Fölkiáltások: csak kidobják. Derűtség.) Ez volt a miniszternek *elméletben* a válasza. Az elnökgazgató meg azt mondogta: Önök szabad polgárok. Tehetnek, amit akarnak. (Egy hang: Nem igaz! — Derűtség.) Ezt mondta az elnökgazgató elméletben. Nézzük meg: *gyakorlatban* mit felelt. Engedjék meg, hogy egy példát hozzak föl. (Halljuk!) Ha egy prémesbundába burkolt alak, akinek tele az erszénye, akinek nincs semmi baja, aki az élet gyönyöreiből azt élvezheti, amit akar, — a sarkon álló szegény, nyomorult, beteg koldus előtt egyszerűen elmegy és nem ad semmit, azt mondják rá: „könyörületlen!” Ha még meg is rugdossa azt a szegény embert, nemcsak azt mondják rá, hogy könyörületlen, hanem hogy az eljárása brutális. (Ugy van!) Nohát az igazgatóság nemcsak könyörületlenül elhalad mellettünk, hanem kíméletlenül meg is rugdos, amikor szépen, alázatosan kértünk! (Gyalázat!)

Most, amikor tapasztalniok kellett, hogy a mozgalmat lenézni egyszerűen inamár nem lehet, mert az ezerek tömörülnek egy táborba, nos, akkor félretették a semmibevevést és megkezdődött az üldözés! Az első volt *Farkas* munkástársunknak az elbocsátása (Éljen Farkas!) abból az okból, mert „a magyar államvasutak belügyeit nyilvánosan tárgyalta.” Tudjuk, hogy mik voltak ezek a „belügyek”. (Egy hang: A szinigazság!) Az a sanyaruság, az a nyomorult helyzet, amit az igazgatóság teremtett a munkások rovására. (Ugy van!)

Ezzel összefüggőben *Zólyomban* is elbocsátottak két munkástársunkat azért, mert ki merték mondani, rá merték bizonyítani a műhelyfőnökre a szinarany igazságot. Megmondták pedig azért, mert egyenesen fölhevíték őket erre a fegyelmi biztos, kidobták őket és családjukkal, gyermekeikkel együtt kitétek őket a télnek, a nyomornak!... (Pfuj! Gyalázat) Ha hazudtak volna, megdicsérték volna őket, lehet, hogy művezetőkké is kinevezték volna őket. Mikor december 17-én megvolt a műhelyfőnöki konferencia, elhatározták, hogy „*egyöntetűen*” lépnek föl. *Szolnokon* fölmondtak egy pár munkásnak csak azért, mert *el akartak* jönni az országos értekezletre és mert bizonyos értekezleten részt vettek, ahol ki merték mondani, hogy nem jól van az, ami van. *Szombathelyen* kifüggesztették, hogy azt, aki föl mer menni, elbocsátják. *Zágrábban* valóságos stáriumot csináltak. A műhelyfőnök a művezetőkkel szervezkedett a munkások ellen. A spiczlirendszert maguk honosították meg. (Botrány!) Én tudom: volt idő, amikor ők is szemben állottak a munkaadóval és nem vonták le a konzekvenciát, hogy hiszen nekik nem akadályozni, nem bántani, hanem segíteni kellene a munkások mozgalmát, (Ugy van!) mert ha

a munkások helyzete javul, javul az övék is. Zágrábban áttették munkástársainkat áthelyezték olyan helyre, ahol havi 25—30 frtot veszítenek; másoknak föl mondtak. (Gyalázat!) *Debreczenben*, ahol *Podolszky* urunk székel, (Derűtség) megkísérelte ő, nem lehet-e a munkásokat a mozgalomtól elijeszteni. De félt beleharapni az almába, hát inkább abbahagyta... Erről a Podolszkyról egyéb czifra dolgot is mondhatnk. A nyugbérpénztár alapszabályai kimondják, hogy a munkások, akik igen nyomorult helyzetben vannak és nem képesek fizetni, egyszerűen nem lépnek be. Így a nem kötelezettek közül Debreczenben csak *három* lépett be. Most a konferencián ez is szóba került. Podolszky ur biztosan elszégyelte magát, hogy ott kevesen léptek be és ott fent bizonyára attól tartanak, hogy a nyugbér (Egy hang: Nyögber az!) balul fog beütni. Mikor tehát hazament, tüzzel-vassal arra akarta kötelezni őket, hogy lépjenek be. Napokon keresztül valósággal nyuggatta őket. Mikor ez se használt, kifüggesztetett egy rendeletet, amely szerint csak az állandó munkás aki a nyugbérpénztárnak tagja. (Gyalázat!) Valósággal neveléses dolgokat művel. A nyugbérpénztár alapszabályai világosan kimondják, hogy július 1-től szeptemberig, három hónapon belül kell belépni; ő egyszerűen tul teszi magát minden szabályon és 6 hónapra rá lépteti be a munkásokat. Nem tudom: a kereskedelemügyi miniszter nem szégenli-e magát. (Egy hang: Dehogy szégyenli! Fölkiáltás: Hisz ez csak egy kis formasértés! Derűtség.) hogy így semmibe veszik a rendeleteit? Még ezzel nincs vége a debreczeni dolognak. — A mai napra bejelentettek munkástársaink Debreczenben gyűlést, melyben az országos értekezletről akartak beszámolni. Az egyik bejelentő *Palaics* munkástársunk volt (Zajos éljenzés.). Ekkor felhívatta magához a műhelyfőnök egyszerűen és elbocsátotta azért, mert ennek a gyűlésnek a bejelentője volt. A többi bejelentőt meg kirendelte erre meg a következő napra. Hát polgármester ő, vagy rendőrkapitány, akinek a kezén megfordul a dolog? Amint látszik, nemcsak a fővárosban, hanem a vidéken is beárulják munkástársainkat a hatóságok. (Zajos fölkiáltások: Egy huron pendül mind!) A bejelentések láthatók az irodákban. Hogy mennyire összejátszik a munkaadó meg a hatóság, bizonyítja az is, hogy mikor *Palaics* munkástársunk bejelentette, hogy a gyűlési bejelentést visszavonták — nem azért, mintha megijedtek volna, csak elhalasztották — a műhelyfőnök egyszerűen telefonon kérdőzködhett, hogy vajjon igaz-e ez. Az összejátszás be van bizonyítva. Belétörhet Podolszky urnak a bicskája, bele is török! (Egy hang: Husz embert kiüldözött! Én is onnan való vagyok! Nagy zaj! A rendőrtisztviselő mérsékletre inti a szót.) Jó. Mérsékelem magam. De tehetek én arról, ha ezek a száraz tények ennyire izgatnak? Mind szinigazság ez. Hát izgat az igazság? Galád, nyomorult ember lennék, ha az igazságot ki nem mondanám! (Zajos fölkiáltások: Ugy van! Halljuk!)

Legutóbb pedig megcsinálták itt a fővárosban, hogy *Hugyec* munkástársunkat, aki nyugodt, békés ember, becsületes munkás, akire még saját főnöke sem mondhatta, hogy munkáját nem tudja elvégezni, aki immáron 14 esztendeje huzta az igát és gyarapította a milliókat az államnak, — elbocsátották munkahiány miatt, (Nagy zaj. Fölkiáltások: Gyalázat! Éljen Hugyec! Egy hang: Ujakat vesznek föl!) aki mikor megindult a mozgalom, becsületesen munkálkodott és mindig higgadtan, nyugodtan — mint egy atya a gyermekei közt — dolgozott közöttünk. Tudjuk ám mi nagyon jól, hogy nem munkahiány miatt bocsátották el, (Egy hang: De nem ám!) hisz a 14 esztendő alatt voltak olyan idők, amikor igazán alig volt valami munka, vagy amikor $\frac{1}{2}$, $\frac{3}{4}$ napokat lehetett csak dolgozni, mégsem bocsátották el. Meg azután vannak fiatalabb munkások, akik pár éve (Egy hang: Pár hónapja!) dolgoznak, nincsenek is annyira begyakorolva, ezeket kellett volna — ha munkahiány igazán volna — elbocsátani. Igen ám, tisztelt munkástársaim, mindjárt kilátszik a lóláb. Hisz Hugyec munkástársunkat behívta az országos értekezlet előtt a *Müller* Jancsi, (Abczug! Le vele. Nagy zaj.) és tudtára adta neki, hogy ha részt vesz az országos értekezleten, ha „szerepel” tekintse magát elbocsátottnak és a következő napon ne is menjen be. (Gyalázat!)

Tisztelt munkástársaim, kell, hogy egy kicsit foglalkozunk *Müller* ur személyével, hisz tudjuk, hogy ő nagyon közel áll a vezetőkhöz és irányítólag hatott a konferencián is. Egy alkalommal kijelentette,

hogy ő az északi főműhelyben semmiféle mozgalmat nem tűr meg, mert az északi főműhelyben mindenkinek jól megy a sora. (Egy hang: Igen, megnyuz bennünket!) Hát én ennek a Müller urnak, aki dupla szemmel néz és tán azért a fizetést is duplának látja (Derűtség), azt ajánlom: menjen csak és kérdezze meg a kovács műhely munkásait, az igazi munkásokat, akik 2 korona 20 fillér alapbér mellett dolgoznak és évekig nem kapnak javítást, amellel baromi munkát kell végezniük, kérdezze csak meg a famunkásokat, a napszámosokat, akik ki vannak téve annak, hogy a munkaidő $\frac{3}{4}$ napra megrövidül és akkor a két koronának csak $\frac{3}{4}$ részét kapják, kérdezze csak meg azokat a szerencsétlen nő-munkásokat, akik a bal- esetet ért munkások napi, özvegyei, és akiknek keserűesen kell dolgozniuk, három méter magasságra felemelt kocsi- bázisba vizet hordaniuk, kitéve a leesésnek, az életveszélyes balesetnek, kérdezze csak meg ezeket, hogy hát milyen is az a „jó sorsuk”... Belekényszerítette őket a nyugbérpénztárba és ha nem győzik fizetni és ki akarnak lépni, akkor azt mondja nekik, hogy lépjenek ki a munkából is. (Gyalázat!) Én azt mondom, hogy más választ adnának ezek a szegény munkások és nem azt, hogy fényes a sorsuk, meg hogy oly atyai szívű a Müller ur (Ugy van!) Ismerjük mi az ő gondolkodását, tudjuk, hogy az ő agyában fogamzot meg a nyugbér- bizottság is. A bábája ennek a nyugbérpénztárnak, ennek a valóságos szörnyszülőtnak. Egy ilyen maradi ember nem munkahiány miatt bocsátotta el azt a munkást, aki becsületes volt mindig, aki becsü- lettel és önzetlenséggel küzdött, dolgozott mindenkor. (Fölkiáltások: Éljen Hugyeczt!)

Föl kell hoznom egy másik kijelentését is: Munkásai a műhelyen kívül bármit tesznek, ő azzal nem törődik, ő senkit se terrorizál. (Egy hang: Megintették!) Nohát nézzük csak. Mi rendeztünk a mulkoriban egy kirándulást. Ki volt az, aki föltűnően dolgoztatott akkor? (Fölkiáltás: A Müller János!) Ki volt az, aki amikor bementek a keletiről a munkások, hogy készlesz a kimenet, ki volt az, ki azt mondá: „Az önök mozgalmát nemjő szemmel nézzük és dolgozniuk kell Ez az irgalmatlan munkásnyuzó, a Müller volt!

Láthatjuk mindezekből, hogy a hajsza rendszeresen folyik, de konstatálhatjuk, hogy a magyar állam- vasutak vezető emberei nem játszanak nyílt kártyával, mint mi, hanem jezsuita-módra dolgoznak. (Ugy van! Gyalázat!) Nyílt kártyával nem mernek idejönni ők, a hatalmas, nagy urak, nem mernek a kérel- műkre nyílt válaszzal felelni. Félnék, mert akkor a kulturállamok utálattal fordulnának el tőlük. Azt hiszik, hogy a mi magyar viszonyainkat a külföld nem fogja megtudni, hogy mi elhallgatjuk a tényeket.

Igen tisztelt munkástársaim! Volt ok, ugy-e, ami miatt a mozgalmat megindítottuk. (Egy hang: Van is nemcsak volt! A mozgalmam békés, nyugodt, tör- vényes volt. (Ugy van!) Erre a negligálás volt a válasz. Azután kijelentették — elméletben, — hogy szabad polgár a vasuti munkás, de a gyakorlatban a legbrutálisabb üldözésnek voltak kitéve. Eddig nyílt kártyával játszottunk. Hisz épp az igazgatóság volt az, amely erre bátorított, arra, hogy magunk intézzük az ügyeinket. Mikor erre azután brutális volt a válasz, hát megmutatjuk: tudunk mi másképp is beszélni. Nem fogjuk kitenni munkástársainkat az elbocsátatásnak! Mi tudunk más módot is. Eddig a magunk szakálára dolgoztunk. A nyilvánosság előtt. Nem tetszett. Nem tetszett a nyílt mozgalmam. Hát majd csinálunk olyan mozgalmat, hogy majd nem fognak belátni a kártyáinkba! (Helyes!) Majd be- látják — késő lesz! — hogy jobb lett volna erre nem kényszeríteni bennünket. Az akna föl is szokott robbanni! Csak egy szikra kell hozzá! Miután a cél ki volt tűzve és miután a cél most is előttünk lebeg, miután mi nem sportból kezdtük a mozgalmat, miután a nyomorúság nem szűnt meg, sőt nagyyo- bodik, az élelmiszerek és a lakások ára emelkedik, miután a brutális elnyomás nem szűnik, sőt rend- szerré válik, mi megünnéjük előre, tovább, ha nem lehet nyíltan, titokban a kitűzött cél felé előre, mindig csak előre. (Hosszas éljenzés.)

A napirend első pontjához fűszólt az előadón kívül Stern József munkástársunk kíséző fékező.

Stern József a kíséző-fékezők nyomorúságos hely- zetét ecseteli, közvetlen modorban a jelen voltak élénk tetszése mellett. Ők is protekcióval jutnak csak be. Mielőtt alkalmaznák őket, elküldik két or- voshoz is megvizsgáltatás végett, hogy jó gyomra van-e, kibírja-e a koplalást, a másik meg a szemét

vizsgálja meg, vajjon van-e olyan jó, hogy belát abba a sötét jövőjébe. (Élénk tetszés. Taps.) Ez két napot vesz igénybe. Fizetés még mindig nem jár neki. Ekkor azután fölfegyverzik a 22 fokos hideg ellen, egy zászlóval meg egy fűtőlővel, (nagy derűtség) és a kíséző-fékező-jelölt 14 napig tanul. Ha jelenti is, hogy 8 nap alatt elvégezte a tanulást, azért 14 napot ki kell töltenie, no most már kereshet. 24 órai foly- tonos munka után kilométerpénzzel együtt 1 forint 4 krajczárt. (Gyalázat! Nagy zaj.) Nekünk, munkás- társaim, nincs más utunk-módunk, más eszközünk mint a szervezkedés. (Ugy van!) Csak arra kérem önöket, tisztelt munkástársaim, hogy fogad- janak bennünket be a mozgalmába, (Éljenzés) hogy együttesen, tömörülve teremtsünk magunknak jobb helyzetet. A szervezkedés a jövő és az államvasu- taknál uralkodó viszonyokat csak a szervezkedéssel lehet megszüntetni. (Ugy van! Taps.)

Teszársz Károly, a szakszervezeti taudcs elnöke: Igen tisztelt munkástársak! A szervezett munkások előtt közismert, hogy a vasuti munkások helyzete, fizetése ott, ahol magánvállalatok vannak, sokkal jobb mint az államnál. Mikor Magyarországon arra töre- kedtek, hogy a vasut államosítsák, ehhez a vasuti munkások nagy reményeket fűztek; de mikor meg- történt ez, mindjárt az első esztendőben mutatkoztak az a károk, melyeket az államosítás okozott a mun- kásokra. Nagyon sok munkástársunknak az volt a vágya, hogy a vasúthoz kerüljön. Ez szűlte meg a protekciós rendszert is, a művezetők, fölvi- gázók megvesztegetését, ez szűlte meg a kosarazást, a tojás-hordozást. A nők is szívesebben mentek vasu- tashoz férjhez, (Derűtség) mint közönséges gyári munkáshoz. A gyári munkás ma dolgozik, holnap nem. A vasutasnak meg mindig van munkája. *De a vasutast hozzászoktatták a lassu éhhalálhoz (Ugy van!) Nem szegényli magát az állam, a kormány, hogy náluk, az ő gondnokságuk alatt családok em- berek, emberek, akik bírják a munkát, hetekig kény- telenek ingyen dolgozni és azután kapnak 70—80 krajczárt, egy forintot napibéreként?! Csodálkozik az igazgatóság, hogy a munkások elégedetlenek moz- golódnak. Ne ezen csodálkozzék. Inkább azon, hogy már régen föl nem lázadtak (Ugy van!)*

Ami a múlt évben történt, az nem az izgatásnak az eredménye, hanem az évek hosszú során át szen- vedett nyomorúságának (Ugy van!) Igen-igen magas protekció, nagy ösmeretség kell, hogy valaki előbbre- menjen. S ami történt, az olyképpen történt, mint egy szervezetlen tömegnél csak történhetett. Ha a vasuti hivatalnokok és alkalmazottak nem lettek volna különálló kaszt, ha nem félték volna az osztálytudas munkásoktól, egészen másként sült volna el a fegyver s nem úgy, amint a kormány akarta. Helyesen tették a vasutas munkások, mikor passzív álláspontra he- lyezkedtek. Helyesen cselekedtek és mondhatom, hogy a vasuti munkások egész helyes uton járnak. Azután meg hol nincsenek áldozatok? Mikor a gyári mun- kások, a szakmabeli munkások kezdtek szervezkedni, a rendszer akkor is ugyanolyan volt, mint önöknél most. Először negligáltak, kinevettek bennünket, az árulók művezetők lettek, — de csak egy pár hónapra, mert azután kidobták őket! De az oly munkások, akik fölismerik magukban az embert, cél tudatosak, azok nem vesznek el, azok találnak maguknak fenntartó alapot, oly munkát, amely mellett tisztességesen meg tudnak élni. A vasuti munkásoknál is így lesz. Minden harc áldozatokba kerül. De a megrend- szabályozottak találnak teret a megélhetésük számára és mondhatjuk, hogy a legrosszabb putikban, a leg- kelteletlenebb kizsákmányolásnál is jobb helyzetük lesz. (Ugy van!)

Most már megszűnt a „Teheti, mert vasuti!” (De- rűtség.) Most már lebeszélük a vasúthoz akarókat. „Ne menj oda, mert ott rabszolga leszel!” (Ugy van!) Majd kénytelen lesz evvel számolni a vasutak igaz- gatósága és majd törekszik arra, hogy azokból a milliókból, amelyeket évenként mint tiszta nyereséget számít föl, a munkásoknak is jusson. (Ugy van!) *Ha a drágaságot a legmagasabb helyen is megérezték, nohát mi is éreztük és ha tudnak drágaság címen civillistát adni, miért nem adnak nekünk is?! A hivatalnokok nyugbéréhez 8—9. százszor forinttal járulnak, a munkásokéhoz csak 100,000 forinttal. (Gyalázat!) Hát kétféle alkalmazott van? Azután tagadják meg még, hogy osztályok vannak és osz- tályharc van!*

A szervezett munkások nagy érdeklődéssel tekin- tenek az önök mozgalmára. Ha tanácsot adhatnék,

azt mondanám, hogy ne alkossanak önök külön kasztot, keressenek összeköttetést és igyekezzenek ezt megtartani a szervezett munkásokkal. (Éljenzés.) Mert nekünk is érdekünk, hogy azok a kovácsok, esztergályosok, kárpitások stb. jobb fizetésben, jobb bánásmódban részesüljenek és önöknek is az érdeke az, hogy nekünk a műhelyekben jobb keresetünk legyen. El kell ösmertetnünk odafönt, hogy mi igaz- ságosan, nemesen gondolkodunk. És akkor nem lesznek oly vakok, hogy egyes embereket egyszerűen kidobnak. Harmincz ezer ember közül egyedül Hugyecztnek nincs munkája?! (Nagy derűtség.) Mikor minden nap — látjuk — vesznek fel újabb meg újabb munkásokat. (Igaz!) Hát nem szegényli magát az igazgatóság, a kormány, hogy ettől a Hugyecztől ijed meg? (Derűtség.) Ő akinek katonái, csendőrei vannak, ettől a Hugyecztől fél annyira?! (Zajos éljenzés és taps. Fölkiáltások: Éljen Hugyeczt!) Mi nem is tudtuk eddig, nem is hittük volna, hogy egyes munkástársak ilyen fontos szerepet játszanak a társadalom életében. Serkentsen ez bennünket arra, hogy emberi jogunkat fölismerjük! Jogukból semmit, egy jottányit se engedjenek! (Éljenzés és taps.)

Holler kocsisztító beszélt még és keresetlen, de igaz szavakkal ecsetelte a munkaágában dolgozók sulyos helyzetét és felhívta a vasuti munkásokat az összetartásra és buzgó szervezkedésre.

A napirend első pontja ezzel ki volt merítve. Kö- vetkezett a tárgysorozat második pontja, „A sajtó”, amelynek előadója Pfeiffer Sándor volt.

A sajtó.

Pfeiffer Sándor: A nyílt szervezkedést nem enge- dik. Igen ám, de mi tudjuk, hogy szervezkedni muszáj, (Ugy van!) ezt halasztani nem lehet és ha nem szabad a jogállamokban szokásos formák mellett szervezkedniük önöknek, akkor szervezkedniük kell más formákban. Napirendünknek ez a pontja éppen erre a másik formájú szervezkedésre utal, amivel a tulajdonképpen szervezkedést helyettesíteni lehet.

Eddigél el voltak választva egymástól az egyes városok, műhelyek munkásai. Nem tudtak egymásról. És az igazgatóság azt hitte, hogy — még hozzá denuncziások alkalmazása mellett — ilyen szét- forgácsolt, egymást nem ösmerő munkásokkal úgy bántathat el, ahogy éppen akar. Nem is számított rosszul.

(Az elért eredmények.)

A szétforgácsolt munkástömegek el vannak zárva egymástól, a világosságtól. Inkább ellenségek egy- mással szemben, mint bajtársak. Most már a töme- gek megtalálták egymást, kezdenek ébredni, kezdik észrevenni, hogy ők is emberek, kezdenek tudatára jönni, hogy nekik jogaik, kötelességeik vannak, kez- denek mozgolódní, hatalmassá válni. Hogy ez így van s hogy kezdenek már önökkel is törődni, hogy már önök hatalmat képviselnek, ezt egy tényezőnek tulajdoníthatják: a „Magyar Vasutas”-nak. (Ugy van! Éljenzés.) Most tértünk rá arra az utra, amely megmutatja, hogy hogyan kell szervezkedni. Sok lap van. De ezekből a „Magyar Vasutas” kettőben különbözik. Nem nyereségre alapított, nem olyan lap, mint a Lengyel Zoltánok meg a Keleti Lajosok lapja, hanem maguk a vasuti alkalmazottak a tulaj- donosai és nem az a törekvés, hogy minél több nyereséget hajtson, hanem az, hogy minél előbbre vigye a munkásság igazát. A második, amiben különbözik, az, hogy maga elé tűzte Deák Ferencz szabá- lyát. A munkások sajtója hüen követi ezt. A sajtó- törvény — mondja Deák — csak egy pontból álljon: Mondja meg az igazat! Mondja meg akkor is, ha az kellemetlen valakiknek.

A rendszabályozásokkal az a célja a vezetőség- nek, hogy szétzavarja ezt a tömeget, amelyet a „Magyar Vasutas” olyan szépen összetömörített és együtt tart. Nohát ezt meg kell akadályozni. (Ugy van!) Azokat az embereket, akik a mi ügyünkért dolgoznak, az igazgatóság megfosztja a kenyerrüktől. De mi nem hagyjuk őket éhen veszni. Minthogy önöknek szervezetük nincs, nem lehet, minthogy a szövetséget belátható időn belül nem kapják meg, a „Magyar Vasutas” jövedelméből kell a sebeket gyógyítani. (Ugy van!)

(Legyen hetilapunk.)

A munkásságnak még béke idejében is szüksége van segítségre. A szegény emberek, a munkások ügyvédi tanács és jogi segély nélkül ki vannak szolgál- tatva minden igazságtalanságnak. Az országos szö- vetségnek volna föladata a jogi segély-adás. De országos szövetség nincs és egyelőre nem lehet. Mi nem adjuk föl a küzdelmet érte, mert jogunk

van hozzá. (Ugy van!) De addig is, míg lehet, valamivel pótolni kell. A „Magyar Vasutas”-t kell erősíteni, hogy minden egyes előfizetője igényt tarthasson fölvilágosításra és arra, hogy szükség esetén anyagi segítyt, munkaviszonyaiból eredő perekben jogi segítyt kapjon. (Helyeslés.) Így azután mi türelemmel várhatjuk, míg megjön a jobbik esze az exczellenciás uraknak. Az egyetlen eszköz, amit meg kell ragadni, a „Magyar Vasutas”; e mellé kell hát minél erősebben tömörülni. Ezzel azonban a sor még nincs lezárva. A tapasztalat azt mutatja, hogy a „Magyar Vasutas”, amely havonként kétszer jelenik meg, nem jelenik meg még elég sűrűn, a tapasztalat azt mutatja, hogy a lapnak nagyon sok mondanivalója volna, hisz azok az urak gondoskodnak arról, hogy legyen mindanivaló. Nagyon sok minden kiszorul a lapból. Azonkívül a fölvilágosítás, az oktatás munkájának alig lehet helyet adni, mert helyet kell szorítani a küzdelem útjának. Az a terv merült föl, hogy a „Magyar Vasutas”-t a jövőben havonként 4-szer, hetenként egyszer kellene megjeleníteni. (Éljenzés.) Milyen szép, milyen méltó válasz lenne a brutális elnyomatásra az, hogy ahelyett, hogy otthagytuk volna a régi zászlót, ahelyett még egyet szereztünk melléje. (Éljenzés.) ez volna a legméltóbb válasz arra. „Ha akartok harcot, legyen harc! A mi részünkről dupla erővel küzdünk.” (Fölkiáltások: Éljen a „Magyar Vasutas”!) Ha az országos szövetség munkáját pótolni akarjuk, okvetlenül szükséges, hogy hetenként egyszer megjelenő lapunk legyen. A feladat tehát ez: Ha azt akarjuk, hogy ügyünk győzelmes legyen, tömörülnünk kell a „Magyar Vasutas” köré. Törekedni kell arra, hogy minden egyes vasuti munkás előfizetője legyen a lapunknak. A másik feladat ez: Törekedni kell, hogy a lap hetenként jelenjék meg!

Az országos szervező bizottság azt mondja, hogy saját hatáskörében megtehetné ezt a nagy változást. De azért tüztük ki napirendre ezt a pontot, hogy biznak-e benne önök, akarják-e a hetilapot? Belátják-e, hogy szervezkedni kell és hogy ennek a szervezkedésnek a lap révén kell történnie? (Éljenzés.) Helyesnek tartják-e, hogy a „Magyar Vasutas” ezen túl havonként két szám helyet négyet adjon? Igen-e vagy nem? (Harsány éljenzés. Akarjuk!)

Már most, ha ezt helyesnek tartják, ha igaz lelkesedéssel, azzal az erővel, amit csak az igaz ügy adhat, megduplázzák a fegyverüket, akkor nemcsak azzal kell kifejezést adni ennek, hogy igent mondanak és éljeneznek. Tisztába kell lenni azzal is, hogy ez áldozatokkal, nagy kötelességekkel jár, (Ugy van!) mert úgy-e: világos, a havonként négyszer megjelenő lap kétszer annyiba kerül és akik a hetilap mellett vannak, azoknak a költségekre is kell gondolniok. (Igaz! Ugy van!) Hisz önök annyit áldoznak kénytelenségből, a saját kedvük ellenére, hogy azt hiszem, nem lesz egy ember se, aki ne áldozna akkor, mikor érdekének, jövőjének teszi. (Ugy van!) Hiszen minél erősebb a lap, a mozgalom, annál könnyebben vivhatunk ki mindent, amit kitűztünk magunknak. A munkabérre, a tisztességes bánásmódra vonatkozó követelésünk úgy valósulhat meg, ha erős a mozgalmunk, a szaklapunk! (Helyeslés!)

A munkástársakat is mindenütt meg kell nyerni ügyünknek, a szaklapnak. Nagy utat tett meg már a „Magyar Vasutas”. Alig van szaklap, amely ilyen utat megtett volna. És konstatálható, hogy a vasuti munkások 1/5-része már előfizetője a lapnak. De ez mind nem elég. Nemcsak egyötödrésze van elnyomva a vasutas munkásoknak! (Ugy van!) Mind el van nyomva, mindnek kell tehát támogatni a lapot! Csak arra számíthatnak önök, aki megmutatta, hogy önökkel tart, aki előfizet a szaklapra, aki támogatja azt. Igyekezzenek minél több előfizetőt szerezni a saját lapjuknak.

Kimondták önök, hogy kívánják, óhajtják a heti szaklapot. Ezzel önök nagy kötelességet vállaltak magukra. (Fölkiáltások: Mind teljesítjük!) Azt, hogy önök akarják támogatni, hanem minden egyes vasutas munkástársukat rábírák arra, hogy ha részt akar a szebb jövőből, akarjon részt a jelen küzdelmeiből, áldozataiból is! (Zajos helyeslés.)

Amint értesültem: a vasutasok orsz. szervezőbizottsága módját fogja ejteni, hogy a munkástársakat megkérdezze; akarják-e a heti lapot vagy nem. Önök megadják a választ és — tudom — önök ott lesznek, nemcsak akkor, mikor a lapra nézve véleményt kell nyilvánítani, hanem mikor azt fenn is kell tartani! (Ugy van!)

Hiszen nem nehéz a válasz. Tudják önök, hogy

nagy a nyomor, az üldöztetés. Én ide idézem a gyűlés elé annak a szegény embernek a szellemét, öngyilkos lett azért, mert 82 éves korában egy krajczárt se kapott, pedig egész életét ott töltötte az államasutasok szolgálatában. Ide idézem véres árnyékát annak a debreczeni munkástársunknak, aki szintén öngyilkos lett, mert a halálba üldözték. Ide idézem azt a 14 józsefvárosi munkástársunkat, akik nem voltak munka nélkül, de megváltották a jegyet Amerikába és most mennek ki új hazát, jobb hazát keresni! A kérdés ez: Akarják-e önök ezt a régi helyzetet, vagy akarnak-e önök becsületesen, büszkén küzdeni ellene és győzni fölségesen. Ugy-e, de könnyű a választás! Én tudom, hisz önök mindnyájan azt mondják, hogy önök nem fognak várni, míg a sorsuk öngyilkosságba vagy Amerikába kergeti önöket, hanem mindnyájan így szólnak, így érznek: „Én dolgozni akarok, küzdeni akarok, hogy jobb sorsom legyen!” Akik jobb sorsot kívánnak, azok szervezkednek. A szervezkedés pedig a „Magyar Vasutas” erősítése. Jelszavuk tehát csak az lehet, hogy mindnyájan tömörüljenek köréje, mindnyájan támogassák! (Éljenzés és taps.)

Hugyecznél: Mielőtt eltávoznánk, röviden rá térek elbocsájtásom történetére. (Halljuk!) 12 évet dolgoztam az északi főműhelyben, azelőtt pedig 2 évig a keleti műhelyben dolgoztam. Mikor innen elmentem, azt mondtam, hogy soha többé állami munkát nem vállalnék el. Mikor aztán mégis az államhoz kellett mennem, most 12 esztendei nehéz munka után az északi főműhely 1500 munkása közül mindnek van munkája, csak nekem nem akadt. (Gyalázat!) Tudják azok, akik ösmernek, hogy igazságtalanságot soha nem tűrtem, (Éljen!) hogy ebből a becsületes mozgalmából kivettem én is a magam részét, (Éljen!) hogy amit tettem, mindent önzetlenül tettem (Ugy van!) és tölem telhetőleg támogattam azt az ügyet, melynél igazabbnak nem ösmerem. Kérem önöket is, tartsanak ki, akármi következik is be. Én a magam részéről kijelenthetem, hogy habár már vasuti szolgálatba nem tartozom, mert már eljött az a boldog idő, hogy megszabadulhattam onnan, — hogy minden szabad időmet az önök ügyének fogom szentelni. (Éljenzés és taps.) Önöket is arra kérem, hogy teljesítsék kötelességüket. Önök nagyon jól tudják, miért indítottuk a mozgalmunkat. Ha most nem támogatjuk kellőképpen, elkövetkezhetik olyan idő, amikor már késő lesz. A szerveztünket erősíteni kell és akkor jobb helyzetünk lesz! Akkor győzni fogunk! (Ugy van!) Zajos éljenzés és taps.) A gyűlést ezennel bezérom.

Az impozáns gyűlés ezzel véget ért. Akik onnan távoztak és széjjel mentek a város minden részébe, bizonyára hűséges katonái lesznek igaz ügyünknek és buzgó terjesztői a Magyar Vasutas-nak. Az elvetett mag jó termőföldre talált.

Megjelent: MIÉRT BUKOTT EL A VASUTASSZTRÁJK?

Irta: Rába Sándor.

Kapható 24 fillérért a Magyar Vasutas kiadóhivatalában és az összes bizalmiférfiaknál. Szerezze meg minden vasutas ezt az érdekes és tanulságos brosurát.

Nyugbérpénztári ügyek.

Müller János, az északi főműhely basája, azt mondta, hogy ha valaki a nyugbérpénztár alapszabályát kritika tárgyává meri tenni, az egy fenálló miniszteri rendelet ellen izgat és ez fegyelmet von maga után. Hogy mennyire nem féltünk a kijelentéstől, bizonyítja az, hogy nem egyszer nyíltan megmondottuk véleményünket az egész „munkásjóléti” intézményről, és ma csak ismétlésbe bocsátkozunk, midőn kijelentjük: hogy a munkások szívesen ajándékoznák eddig befizetett összes járulékaikat, csak megtudnának szabadulni ennek a „humánus” intézménynek az áldásaitól.

A munkaidő 1/2—3/4 nap. A pályafentartás-

nál felesbe dolgoznak. A kisegítő-fékezők minden harmadik napon csinálnak ternőt 70 kr. napibér nyeresémmel. A háromszoros járulékokat azonban irgalmatlanul levonják. tekintet nélkül arra, marad-e család részére száraz kenyérre vagy nem.

Nagyon sok helyen gondoltak erre a munkások és a nem kötelező tagok nem léptek be a tagok sorai közé. Ezt könnyen tehetnék, mert az alapszabályok 2-ik cikke világosan kimondja, hogy a korengedély alapján csak azok vehetők fel, akik az alapszabály életbeléptetésétől (július 1.) számítva három hónapon belül jelentkeznek.

Ezzel az intézkedéssel két dolog van hátróztatva kimondva. Először, hogy a 35 éven felüli munkásnak belépnie lehet, de nem kell. Másodszor: ha be akar lépni ezt csakis 1904. július 1-től 1904. szeptember 30-ig teheti. Azontúl nem léphet be, még ha akarna is.

Most azonban az egész országban azt látjuk, hogy a műhelyfőnöki konferencia óta a miniszteri rendeletet nem mi, hanem az igazgatóság, a műhelyfőnökkel együtt lábbal tiporja.

Az önként belépésnek ideje október 1-én lejárt és aki nem lépett be a nyugbérpénztárba, azt most kényszerítik a belépésre. Néhány helyen plane azt irták ki, hogy csak az tekintetik állandó munkásnak, ki a pénztár tagja lesz.

Ugy értésülünk, hogy egy körrendelet ment volna szét a műhely- és szolgálati főnökségekhez, amely arra utasítja őket, hogy az önkéntes tagokat szorítsák a belépésre és amennyiben nem volnának a munkások erre hajlandók, a jelentkező munkahiánynál ezeket bocsássák el első sorban. Azonkívül azt az utasítást tartalmazza az igazgatóság ukáza, hogy azokat a köteles tagokat, akik nem léptek be, egyszerűen bocsássák el a munkából.

Amidőn kérdezzük: hát mi köze az igazgatóságnak, az üzletvezetőségnek a nyugbérpénztárhoz? A nyugbérpénztárnak megvannak a maga bizottságai, azok intézkednek. Döntések, alapszabálymagyarázatokat csak a központi bizottság adhat. Az igazgatóság a nyugbérpénztár alapszabályai szerint — nulla, semmi egyéb. Mi joga bitorolja az igazgatóság a központi bizottság jogait? Mi joga avatkozik bele az igazgatóság olyan dologba, amibe jog és törvény szerint semmi beleszólása nincsen?

Ez a terrorizmus az alapszabályoknak, a miniszteri rendeletnek megsértését jelenti, és ha mi követnénk el hasonló dolgot, már régen nyársra huzztak volna.

A tiltakozásunk foruma a központi bizottság volna, de ez még egyetlen egy ülést sem tartott. Száz és száz elvi döntvényre várnak a kerületi bizottságok, mert nem tudnak előre haladni. Ezer és ezer munkás várja, mi lesz a központ elé terjesztett indítványokkal, minő felterjesztést fog a központi bizottság az alapszabályok módosítására vonatkozólag a kereskedelmi miniszter elé küldeni. Hiába várnak.

Minden jel arra mutat, hogy ezt a „munkás jóléti intézményt” az igazgatóság úgy tekinti mintha ehhez a tagoknak semmi köze sem volna. Erre vall az is, hogy itt üzletvezetőség, igazgatóság, műhelyfőnökség, mindenki dirigál, mindenki rendelkezik, csak az alapszabályokban erre egyedül jogosított központi bizottság hallgat állandóan.

Farkas munkástársunk elbocsájtása révén a központi és a kerületi bizottsági tagságtól elesett. A formának eleget téve, sok nógatás után végre kihirdették a választást, de úgy, hogy azonnal szavazni kell, kit akarnak a központba, kit a kerületi bizottságba küldeni.

Minden józanul gondolkodó ember megkövetelhetné, hogy a választást kiírják, de módot és időt engedjenek arra, hogy északi a nyugatival stb. megbeszélhesse, hogy kire szavazzanak. Ugy látszik éppen azt nem akarják.

Nyilvánvaló, hogy a munkásokat meglepni és a saját embereiket rájuk erőszakolni akarta az igazgatóság. Ez a tisztes szándék azonban nem sikerült. Annak az agyonüldözött szervezetnek köszönhető, hogy korábban kelték fel, mint az igazgatóság és teljesen készen várták a kisdéd meglepetést. Az igazgatóság haditerve csütörtököt mondott.

Levelezés.

Budapest. (Vasutas-sors.) Székely András, aki Kolozsvárt rendszeresített lámpakezelő volt és ezelőtt a fűtőházban összesen 35 évet töltött a magyar államvasutak szolgálatában, keservesen dolgozott és megkínálódott a saját maga meg a családja betevő falatjáért. Dolgozott, — amíg birta. Amíg az egészségét is el nem rabolta a Máv.-nál uralkodó kizsákmányoló rendszer. Az államvasutak, az állam szolgálatában évekként ezelőtt sörvet kapott. De amikor dr. Veres pályaorvostól bizonyítványt kért, amivel igazolhassa, hogy a sörvet ott kapta, ez avval utasította el, hogy nem adhat neki, mert az ő állása is koczkáztatva lenne.

Harmadfél év előtt el is bocsáttoták Székely munkástársunkat, azzal a megokolással, hogy *használatatlan, részeges*. Ezóta mindig kényeztet valami kárpótlásért, hogy legalább három kisebb, még neveletlen gyermekének adhasson kenyeret. Mindig elutasították. *Semminemű kárpótlást nem kapott*. S amikor a felesége elment az állomásfőnökhöz és kérte, hogy vegye vissza a férjét bármilyen munkába, ez *kikergette* az öreg asszonyt.

Ezek, munkástársak, megint csak olyan „száraz tények”. Minden cifrálgatás, minden bővítés, minden magyarázat nélkül. Azoknak a tényeknek a fajtájából valók azonban, amelyek az arcba kergetik a vért, ökölbe szorítják a kezét és lázitanak, izgatnak kegyetlenül a kizsákmányolás, az embertelen semmi-bevevés ellen.

Királyháza. (Munkaviszonyok.) Itt Királyháza van egy fűtőház és egy fiókműhely. Valóságos rabszolga-módra élnek itt a munkások. Ebben a néhány házból álló kis rusnyák faluban mindennemű szórakozástól eleve el vannak zárva a munkások. Vasárnap éppen úgy, mint hétköznap, egyaránt baromként kell dolgoznunk. Kevés a fizetés, százalék nincs és így azután szinte képtelenek vagyunk még csak tengődni is. A fűtőházban vannak szakképzett munkások, akiknek 1 frt. 20 kr., 1 frt. 30 kr. az napibére. A legnagyobb napibére egy, már *huszonöt éve a Mávnál dolgozó* munkástársunknak van: 1 frt. 80 kr. Hogyan képes ilyen fizetésből egy családos ember megélni? Az élelmiszerek hihetetlenül drágák, *drágábbak, mint a városokban*. Százalék nincsen; az éjjeli munkáért nem kapunk többet. A munkások a legnagyobb piszokban, pocskóban dolgoznak; a fűtőház tele van füsttel, sárral, vízzel. A fiókműhelyben ugyanilyenek a viszonyok. Hihetetlen alacsony napibér, semmi százalék. Ha javítást mennek kérni, egyszerűen kitessekelik őket. Ezeket a viszonyokat, munkástársainknak ezt a türhetetlen helyzetét ajánljuk az intéző körök figyelmébe és ügybuzgalmába. Járjanak utána, győződjenek meg az igazságunkról és a helyzetünk elviselhetetlen voltáról és javítsák meg, tegyék türhetővé helyzetünket!

Sátoraljaújhely. (Az agitáló műhelyfőnök.) A múlt hóban Farkas Izor munkástársunk járt itt tudvalevőleg és érintkezésbe lépett az itteni műhelymunkásokkal, hogy őket is a szervezkedéshez való csatlakozás szükségességéről felvilágosítsa. A nyomor itt is olyan, mint másutt, a munkaviszonyok itt sem rózsásabbak, mint szerte az egész országban, természetes ennek következtében, hogy Farkas buzditó és felvilágosító szavai termékeny talajra találtak. Ami mindnyájunkra nézve örömdetes, de megdöbbentő hatással volt az itteni műhelyfőnökre. Sietett is ellensúlyozni ezt a hasznos dologtevést.

Már másnap a gyárban tartott a főnök ur értekezletet a munkásokkal és a maga részéről iparkodott „visszavilágosítani” a munkásokat. Csodálkozik ugymond, hogy akadt 50 az „ő munkásai” közül, akik elmentek meghallgatni azt az „izgatót”. Biztosítja a munkásokat, hogy a jövőben is olyan atyai jóindulattal fog irántuk viseltetni, mint eddigelé. Csak arra kéri őket, hogy a közöttük eddig fennállott jó egyetértést ne hagyják holmi izgatók által megbontani. — A jelen volt munkások gyilkos csöndben hallgatták végig a szónokló műhelyfőnököt. De amikor távoztak a rögtönzött értekezletről egy egész csomó kérdés zsongott mindegyikük fejében. Hogy hát a műhelyfőnöknek szabad gyűlést tartani rendőri bejelentés nélkül, a munkásoknak pedig rendőri bejelentéssel sem? Hogy a műhelyfőnök ur „jóindulata” a multban igen keserves volt a munkásokra nézve, annyit fog-e érni a jövőben is? Meg azután, hogy a multban évtizedeken keresztül nem akadt „izgató”, aki „megbontsa az egyetértést” és mi volt a hasznuk? — nyomor, nélkülözés és embertelen bánásmód. — Hiába agitál a nagyhatalmu főnök, az egyszer kijózanodott agyvelőt nem lehet többé tudatlanságba sülyeszteni.

Szolnok. Itt is dühöng a „munkahiány.” Nyolcz legszorgalmasabb, legderekabb munkástársunknak még a mult hóban fölmondtak „munkahiány” címén. Természetes, hogy csak tiszta véletlen az a mellékkörülmény, hogy éppen azokat érte ez a gonosz munkahiány, akikről egy alávaló besugás folytán azt hitte a műhelyfőnök, hogy egy értekezleten résztvettek. Mert sokkal alkotmányosabb érzelmű ez a mi műhelyfőnökünk, semhogy szabad polgári joguk gyakorlása miatt üldöznék a munkásokat. Szerepel ez a „munkahiány” egyébként is. Karácsony után föl-hívatta a műhelyfőnök ur a 35 éven felüli munkásokat és felszólította őket, hogy *iratkozzanak be a nyugbérpénztárba, különben elmehetnek — munkahiány miatt*. Csudálatos dolog; ha beiratkoznak a munkások, nincs munkahiány, ha pedig vonakodnak a nyögberigája alá hajtani a fejüket, egyszerre felbukkan a munkahiány és elsül. Olyan ez a munkahiány, akár csak a cigány lova: — ha akarom vemhes, ha akarom nem vemhes.

Rendszabályozott nyolcz bajtársunk a napokban távoztak. Főlemelt fővel, büszkén, mint derék katonái a mi nemes ügyünknek mondtak bucsut a műhelynek. Szemükben ott csillogott a meggyőződés tüze és az a hit, hogy használtak a köz érdekének, elnyomott, kizsákmányolt munkástársaik jövőjének. Közöttünk pedig szeretve tisztelt marad az emléküik...

Debreczen. Az erőszak uralma bevonult a debreczeni máv. műhelybe is. Ottani munkástársaink e hó 6-ra gyűlést jelentett be, amelyre be kellett volna számolni az országos értekezlet lefolyásáról és határozatairól. Podolszky műhelyfőnök kétségbeeset ezen a merészségen. Hogy megakadályozza, a Müller Jancsi eszközeihez folyamodott: a bejelentők közül hősies munkástársunknak *Pallaics* Gyulának *fölmondott* és a többi bejelentőket éppen a gyűlés napjára vonalra rendelte ki. Azóta az inkvizíció uralkodik a debreczeni műhelyben, de hiába. Debreczeni munkástársaink kurucz legények. Cél tudatosságukon és erős meggyőződésükön nem fog az ijesztgetés és üldözés. Kitartanak a helyesnek talált uton az utolsó szál emberig és ezzel kiérdemlik az egész ország vasuti alkalmazottainak tiszteletét és bámulatát. Podolszky úr egyébként a nyugbérpénztár körül is babérokat akar szerezni. Behívatta a 35 éven felüli munkásokat, akik közül annak idején csak 3-an iratkoztak be. Négy napon át prédikált nekik a nyugbérpénztár üdvös voltáról, mikor ez mind eredmény nélkül maradt, kiiratta, hogy akik nem lépnek be „önként” a nyugbérpénztárba, azokat nem tekintik állandó munkásoknak. Erre a munkások fele belépett. Szóval a Podolszky süsleges tanítványa a Müller Jancsi iskolájának.

Köszönetnyilvánítás. Mindazon munkástársaim, kik hosszas betegségem alatt anyagi támogatásban részesítettek, fogadják ezuton hálás köszönetemet.

Steer Károly.

Szerkesztői üzenetek.

Ezuton is felszólítja a szerkesztőség a Máv. alkalmazottait, hogy haladjanak tovább a szervezkedés útján, de lehetőleg kerüljék azt, hogy legjobbjaink áldozatul essenek. *Ha nem engedik meg a nyílt és ellenőrizhető szervezkedést, hát szervezkedjenek titokban.* A nekünk küldött levelekben pedig jelöljék meg azt, amiről nem akarják, hogy a lapban megjelenjen.

Az évforduló alkalmából munkástársaink az ország minden részéből fölkerestek minket kedves jó kívánságaikkal, amelyeknek óriási súlyt kölcsönözött az a határozott ígéret, hogy amikor nekünk kitartást kívánnak, ők is el vannak tökéltve szilárdan és lelkesen kitartani a kiszabott uton és vissza nem riadni a sok aljasság és üldöztetés következtében sem. A sok üdvözlés közül leközöljük e helyen *félegyházai* derék bajtársaink sorait, amelyek szinte bibliai egyszerűségükben leginkább jellemzik azt a nemes érzést, amely a vidék küzdő vasuti munkásait áthatja. A félegyházai üdvözlés így szól:

„Kivánnunk boldog újévet a tisztelt szerkesztőségnek és azoknak is, akik megrendszabályozva lettek Debreczenben, Szolnokon, hogy nem vehettek részt az országos értekezleten. Segitse az isten a vezetőinket, hogy áldás és szerencse kísérje munkájukat. Nekik pedig adjon az egek ura erőt, egészséget és bátor kitartást a munkájukhoz, hogy a jövőben még boldogabb újévet kívánhassunk egymásnak!”

Mennyi hit, mennyi szeretet lakozik az ilyen arany szivekben! Ezeket nem lehet piszkos eszközökkel lebirni!

Köszönjük kedves bajtársaink jókívánságait és ígérjük, hogy bátran és lelkesedéssel fogunk a jövőben is küzdeni a jogainkért és igazságunkért.

Zólyom. Ezidőszert nem tartjuk czélra vezetőnek a közzétételt. Elteszszük és alkalomadtán felhasználjuk. Rákerül majd ezekre az adatokra is a sor. Szepesi ur hazudott, amikor azt állította, hogy van neki embere a Magyar Vasutasnál, aki a levelek beküldőjének a nevét közli vele. Ez az „uriember” a saját maga erkölcsi minősége szerint ítél meg másokat is. Durva hazuságával csak rá akart ijeszteni a munkásokra. A Magyar Vasutas szerkesztősége teljes titoktartást ígér mindazoknak, akik bizalommal hozzáfordulnak. Maga vállal felelősséget mindenért, de nem adja ki tudósítóit. Ezzel szemben viszont arra kéri a levelezőit, hogy bizalommal viseltessenek iránta és mindenkor szigorúan ragaszkodjanak az igazsághoz beküldött tudósításaiknál. A műhely munkásait különben felszólítjuk, hogy ama két zólyomi munkástársunkat — kit elbocsájtottak, mert Szepesiről megmondottak az igazat — támogassák.

Felelős szerkesztő: Farkas Izor.

Laptulajdonos: A magyar vasutas-szervezet.

Kávéház átvétel.

Van szerencsém a n. é. közönség, jóakaróim és barátaim szives tudomására hozni, miszerint f. hó 8-án a volt „Desics”-féle VII., Csömöri-út 8 szám alatti kávéházat átvettem és azt

Vajda-Hunyad

czim alatt tovább vezetni fogom. Minden törekvésem oda fog irányulni, hogy jó italok, pontos és figyelmes kiszolgálásával tisztelt vendégeim támogatását kiérdemljem.

Mélyen tisztelt vendégeim jóindulatába ajánlva magamat maradtam kiváló tisztelettel

Récsei Gusztáv
kávés.

Vendéglő-megnyitás.

Barátaimnak és ismerőseimnek van szerencsém tudomásul hozni, miszerint a

VII. ker., Hernád-utca 8. szám alatti bor- és sörmérést

átvettem és e hó 7-én megnyitottam.

Midőn erről munkástársaimat értesitem, bátorkodom megjegyezni, miszerint mindenkor igyekezetem oda fog irányulni, hogy *elsőrendű, zamatos hegyi borok és legkitűnőbb sör* kimérésével, valamint a *legízletesebb hideg ételekkel* becses pártfogásukat kiérdemljem.

Kiváló tisztelettel

Giepszely János.